

предпочитания и собственото си усещане за поета Яворов, а не толкова от чуждите мнения относно йерархията на стойностите в поезията му. Първата част на книгата съдържа три стихотворения (*Наяве и насън*, *Лист отбрулен*, *Арменци*) и цикъла *Хайдушки песни*, втора част включва само поемата *Нощ*, в трета част са представени шестнадесет от т.нар. “любовни” стихотворения и четвърта част е посветена на философската лирика на поета (седемнадесет стихотворения и *Шепот насаме*).

Стихосбирката се открива със стихотворението *Наяве и насън*, което е изведено и като заглавие на цялата книга. Струва ми се, че това е единственият случай, в който преводачката “изневерява” на Яворов. Но не поради обстоятелството, на което обръща внимание Г. Найденова-Стоилова - че *Наяве и насън* е оставено от самия поет извън *Подир сенките на облаците*, но е заело по достойнство мястото си в превода на Кроужилова (вж. Найденова-Стоилова 1997). Става дума за нещо друго. Заглавието *Наяве и насън* се родее със заглавието на предишния Яворов подбор на чешки - *Аз не живея - аз горя* в такъв смисъл, че изнася на преден план трагичната раздвоеност на поета¹⁴. Без да се подлага на съмнение тезата, че Яворов е личност “единна и раздвоена”, че “двойствеността” (независимо от това как и на какво равнище ще я конкретизираме - контраст, антитеза, негация) е същностна характеристика на Яворовата поезия, трябва все пак да отбележим, че тя почти не е отразена в заглавията на стихотворенията му. Изключенията са малко споменатите *Наяве и насън*, *Две души* и *Дни в нощта* (на лексикално равнище), *А ти умираше* (лексикално и синтактично чрез съюза “а”), “отрицателните” заглавия *Недей ме пита*, *Не бой се и ела*, *Недейте я разбужда*, където самата негация предполага присъствието и на “положителното” твърдение. Всеки превод е вид тълкуване, но ми се струва, че все пак трябва да се запитаме доколко е уместно при заглавията на преводните книги на Яворов да се слиза “по-дълбоко”, отколкото е направил това самият поет? Заглавията на книгите му - *Стихотворения*,

13. За отзвук на изданието в периодичния печат срв. Найденова-Стоилова 1997, Звездинов 1998, Тодоров 1998, Кроужилова 1998.

14. По личното признание на преводачката, тя е имала предвид не контраста, а единството, подчертано от съюза “и”, т.е. “и наяве, и насън” или “винаги”.